

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ Β' ΤΑΞΗ

Θεματική: **Φροντίζω το Περιβάλλον**

Υποθεματική: **Παγκόσμια και Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά**

Βαθμίδα / Τάξεις: **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση / Β'**

Τίτλος: **«Ταξιδεύουμε στα Αρχαία Ελληνικά Θέατρα»**

Περίοδος Υλοποίησης: **Δεκέμβριος 2022 - Ιανουάριος 2023**

Δεξιότητες Στόχευσης του Εργαστηρίου:

- Να συνεργαστούν
- Να βάλουν κανόνες
- Να κάνουν υποθέσεις
- Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα
- Να υποδυθούν ρόλους
- Να διευρύνουν τις γνώσεις τους

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1: Αρχαίο Θέατρο

(3 Διδακτικές Ωρες: 06.12.22, 07.12.22, 13.12.22)

Στόχοι:

- Να αναγνωρίσουν σημαντικά έργα της αρχαίας Ελλάδας.
- Να περιγράψουν παρατηρώντας προσεκτικά μια εικόνα.
- Να αντλούν σημαντικές πληροφορίες με αφορμή ένα ερέθισμα.

Δραστηριότητα 1: Αναγνωρίζω και μαθαίνω τα βασικά μέρη του αρχαίου θεάτρου

Παρουσιάσαμε εικόνες από αρχαία θέατρα της Ελλάδας. Αφού δώσαμε λίγο χρόνο στα παιδιά να τις παρατηρήσουν, ακολούθησε συζήτηση με τα παρακάτω ερωτήματα:

- Τι βλέπουμε στις φωτογραφίες;
- Έχετε δει ή έχετε επισκεφθεί ένα τέτοιο θέατρο;
- Πού; πώς;
- Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα τα θέατρα αυτά;
- Χτίστηκαν ή κατασκευάστηκαν στη σημερινή εποχή ή πολλά χρόνια πίσω;

Στη συνέχεια δείξαμε εικόνες από σύγχρονα θέατρα και τους παρακινήσαμε να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές ρωτώντας:

- Είναι το ίδιο κατασκευασμένα ή διαμορφωμένα αυτά τα θέατρα; -Είναι χτισμένα πάνω σε έναν λόφο;
- Έχουν τα ίδια καθίσματα;

Αρχαίο Θέατρο της Μισσηίνης

Αρχαίο Θέατρο του Διονύσου

Αρχαίο Θέατρο της Λάρισας

Αρχαίο Θέατρο Δελφών

Αρχαίο Θέατρο της Διωδώνης

Εθνικό θέατρο Αθηνών

Δημοτικό θέατρο Πειραιά

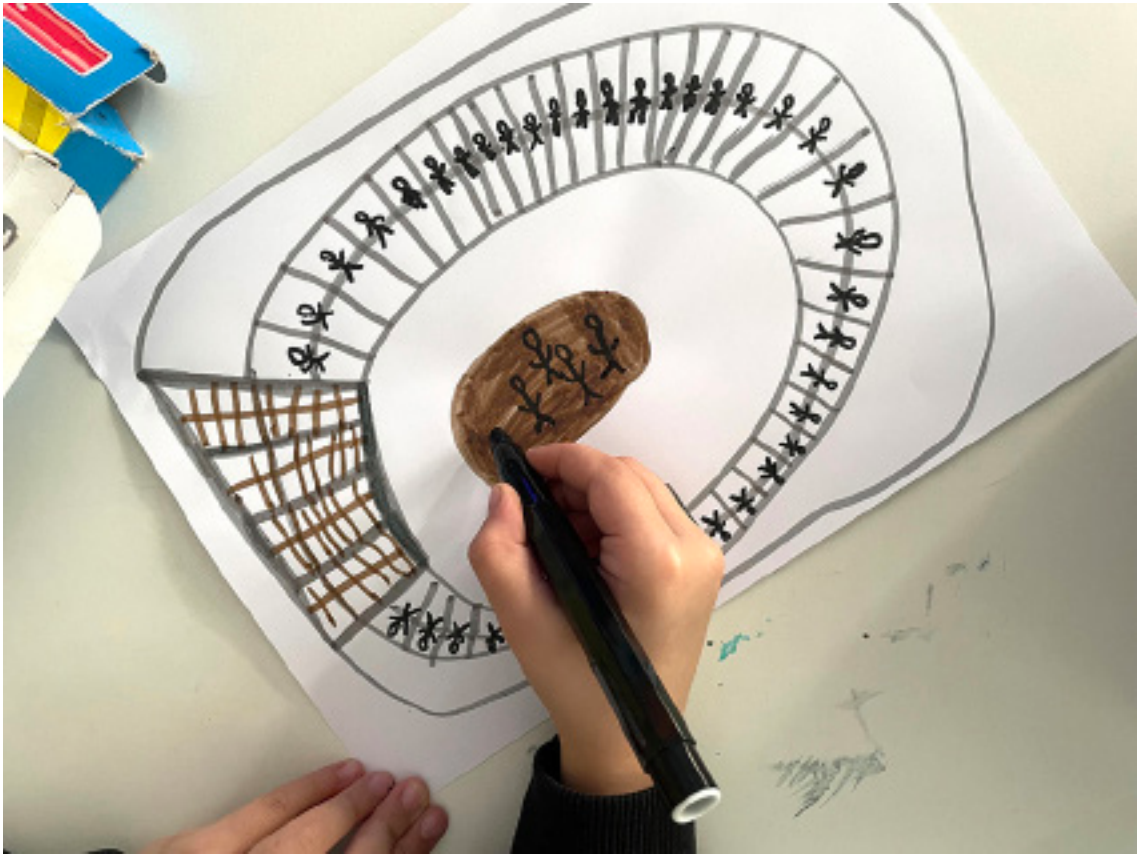
Συνοψίσαμε λέγοντας ότι, όπως φαίνεται και από τις εικόνες, τα θέατρα της αρχαιότητας χτίστηκαν με πέτρα στις πλαγιές κάποιου λόφου και αναφερθήκαμε στα σημερινά θέατρα εξηγώντας στους μαθητές ότι είναι χτισμένα διαφορετικά, όμως και τότε και τώρα τα θέατρα είναι ένας χώρος όπου μπορούμε να παρακολουθήσουμε μια θεατρική παράσταση. Τα σημερινά θέατρα, όπως και τα αρχαία, έχουν την ίδια αρχιτεκτονική μορφή μόνο που τα σημερινά αποτελούν την εξέλιξη των παλαιότερων θεατρικών οικοδομημάτων.

Δραστηριότητα 2: Ζωγραφίζουμε τα θέατρα

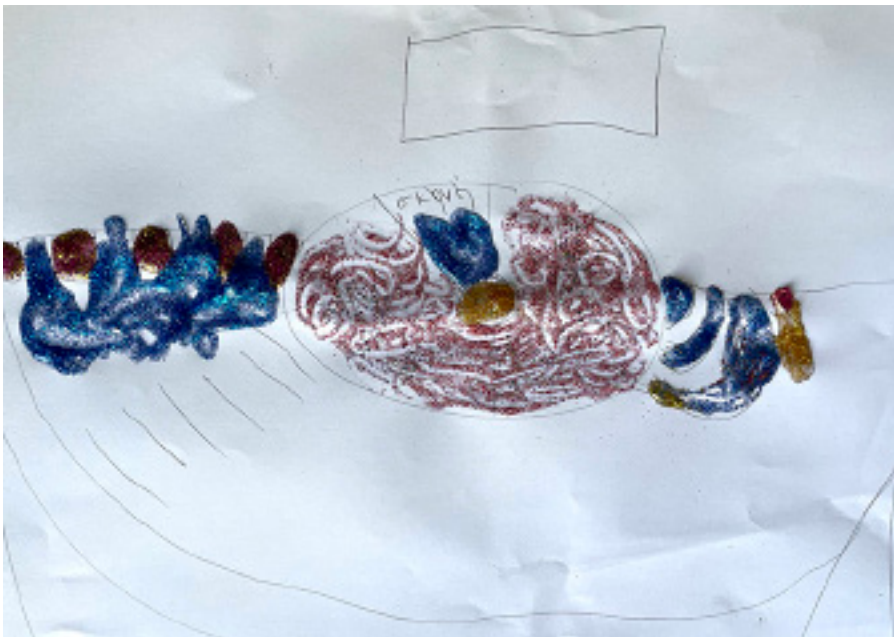
Μετά τη συζήτηση ζητήσαμε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν χωριστά ένα θέατρο που θα συναντούσαμε στην αρχαία Ελλάδα και ένα θέατρο της σημερινής εποχής. Στόχος ήταν να αποτυπώσουν στο χαρτί το πώς αντιλήφθηκαν το θεατρικό οικοδόμημα μέσα από την παρουσίαση των εικόνων και παράλληλα να ενισχύσουν τη γνώση τους αυτή μέσα από τον προβληματισμό για το πώς θα τη μεταφέρουν στο χαρτί.

Επειτα παρουσίασαν τις ζωγραφιές τους στην τάξη και τις εξήγησαν με δικά τους λόγια.

Αρχαίο Θέατρο

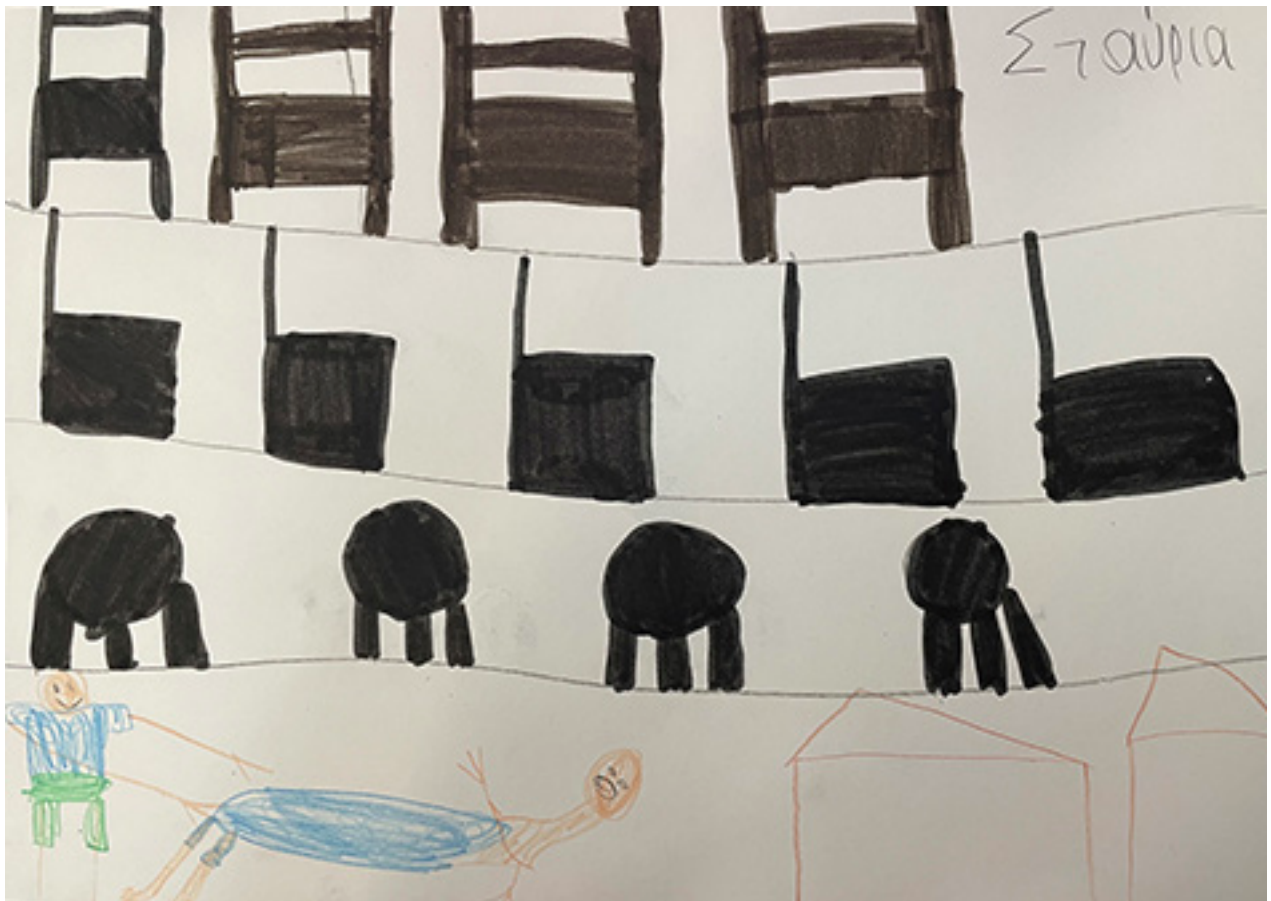

Σύγχρονο Θέατρο

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2: Γνωρίζουμε ένα αρχαίο θεατρικό οικοδόμημα

(1 Διδακτική Ωρα: 14.12.22)

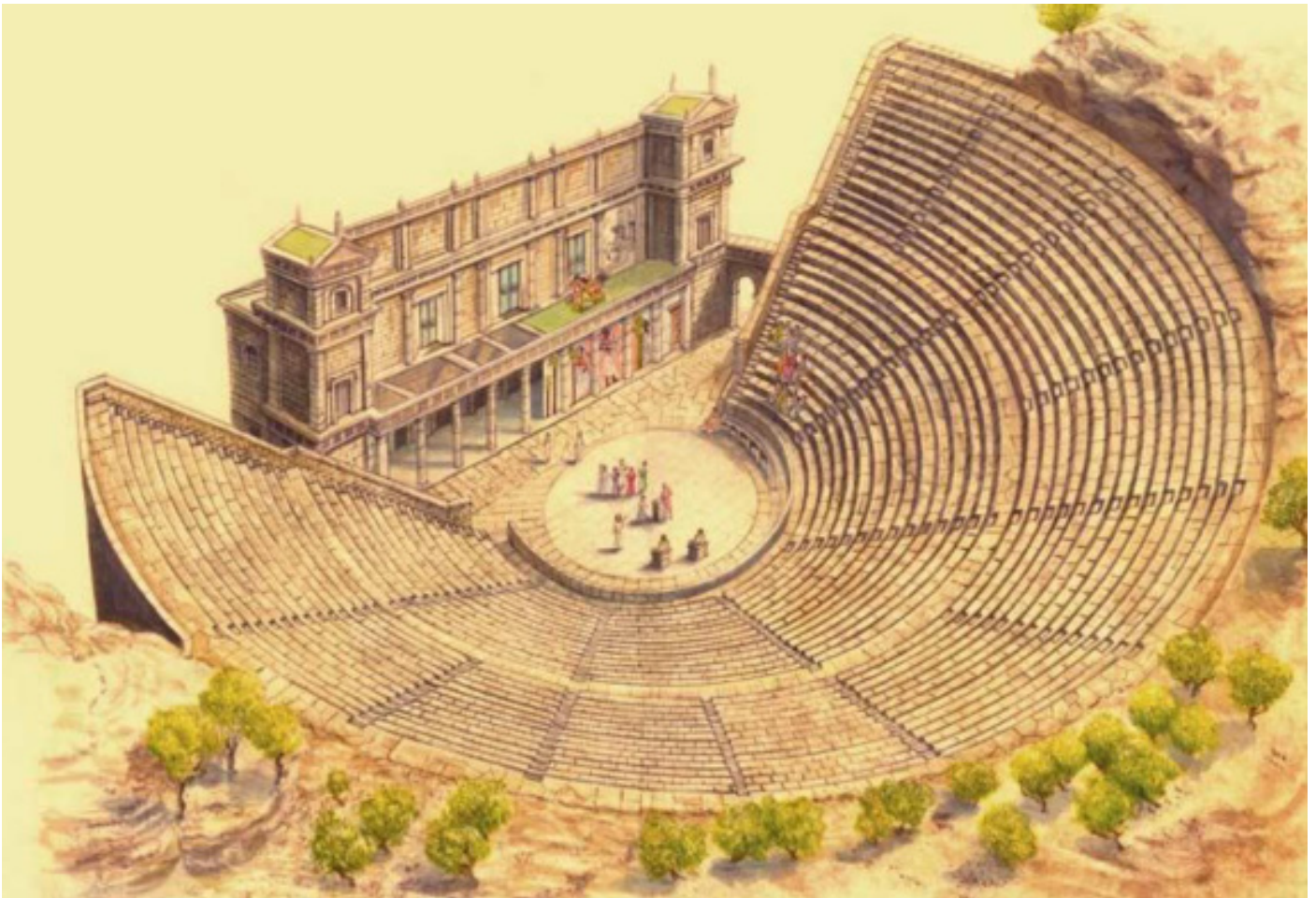
Στόχοι:

- Να διερευνήσουν και να αναγνωρίσουν τα βασικά μέρη του αρχαίου θεάτρου.
- Να εισάγουν στην καθημερινότητά τους νέες μαθηματικές έννοιες.
- Να κάνουν συνθέσεις με επίπεδα και στερεά γεωμετρικά σχήματα.
- Να διευρύνουν το λεξιλόγιό τους.

Δραστηριότητα 1: Αναγνωρίζω αρχαία ελληνικά θέατρα

Ζητάμε από τα παιδιά να εντοπίσουν σε φύλλο εργασίας αρχαία ελληνικά θέατρα.

Δραστηριότητα 2: Εντοπίζω τα βασικά μέρη ενός αρχαίου θεάτρου

Παρακινήσαμε τα παιδιά να παρατηρήσουν προσεκτικά την εικόνα και στη συνέχεια να καταγράψουν τα τρία βασικά μέρη του αρχαίου θεάτρου. Στόχος της παρουσίασης αυτής είναι οι μαθητές/τριες να αντιληφθούν τα βασικά μέρη ενός αρχαίου θεάτρου και τη λειτουργικότητά του.

Επειτα κάναμε στα παιδιά τις εξής ερωτήσεις:

- Σε τι σχήμα είναι χτισμένο το αρχαίο θέατρο;
- Πού κάθονταν οι θεατές;
- Από πού περνούσαν, για να ανέβουν στα ψηλότερα καθίσματα;
- Από τι υλικό ήταν φτιαγμένα τα καθίσματα;
- Πού έπαιζαν οι ηθοποιοί;
- Πού μπορούσαν να φορέσουν τα κουστούμια τους;
- Γιατί νομίζετε ότι οι θέσεις των θεατών δεν είναι η μία πίσω από την άλλη σε ένα οριζόντιο επίπεδο, αλλά είναι τοποθετημένες σε μία επικλινή ή ημικύκλια διάταξη;

Τοποθετήσαμε καρτελάκια με τις λέξεις: ορχήστρα, κοίλο, σκηνή, στο σωστό σημείο της εικόνας, έχοντας υπόψιν τις παρακάτω βασικές πληροφορίες:

- Η ορχήστρα αποτελεί το αρχαιότερο τμήμα του θεάτρου. Προορίζεται, λοιπόν, για την κίνηση του χορού. Το σχήμα της αρχικά μοιάζει συνήθως με κύκλο ή πέταλο κι αργότερα με ημικύκλιο. Το δάπεδό της είναι από πατημένο χώμα στα ελληνικά θέατρα.
- Το κοίλο είναι ο χώρος των θεατών. Στα ελληνικά θέατρα το κοίλο διαμορφώνεται στη φυσική πλαγιά ενός λόφου. Τον πρώτο καιρό οι θεατές κάθονται πάνω στο χώμα ή σε ξύλινους πάγκους. Αργότερα, τον 4ο αι. π.Χ., κατασκευάζονται λίθινα καθίσματα, τα εδώλια.
- Η σκηνή είναι ένα μακρόστενο στεγασμένο κτήριο στο πίσω μέρος της ορχήστρας. Αρχικά είναι μια πρόχειρη ξύλινη κατασκευή. Χρησιμεύει ως ένα λιτό φόντο στη θεατρική πράξη και σαν αποθήκη των υλικών της παράστασης ή ως χώρος για την προετοιμασία των υποκριτών, όπως τα σημερινά καμαρίνια. Σταδιακά η σκηνή γίνεται μόνιμη και λίθινη, αργότερα δώροφη. Αποκτά τρεις πόρτες και παράθυρα δίνοντας την εντύπωση πρόσοψης κτηρίου. Αργότερα πάνω στην επίπεδη στέγη της εμφανίζονται οι υποκριτές που χωρίζονται πια από το χορό.

Δραστηριότητα 3: Αντιστοίχιση εικόνας-λέξης

Οι μαθητές/τριες αναγνωρίζουν τα βασικά μέρη του αρχαίου ελληνικού θεάτρου στην εικόνα και τοποθετούν την αντίστοιχη καρτέλα με την ονομασία.

ΦΥΛΛΟ 5

Όνομα.....

Ημερομηνία.....

Κόψε και κόλλησε τις λέξεις στα σημεία που ταιριάζει στο αρχαίο θέατρο

ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΣΚΗΝΗ

ΚΟΙΛΟ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 3: Ας μεταμφιεστούμε...

(3 Διδακτικές Ωρες: 20.12.22, 21.12.22, 17.01.23)

Στόχοι:

- Να κάνουν υποθέσεις.
- Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα.
- Να υποδυθούν ρόλους.
- Να διευρύνουν τις γνώσεις τους.

Δραστηριότητα 1: Ένα γράμμα στην τάξη μας

Ανακαλύψαμε έναν φάκελο με ένα γράμμα. Παρακινήσαμε τα παιδιά να τον ανοίξουν και να διαβάσουν τι γράφει το γράμμα και κατάλαβαν ότι πρόκειται για ένα παιχνίδι θησαυρού!

Το γράμμα γράφει τα εξής:

“Ταξιδέψαμε από τα βάθη του χρόνου, από ένα μέρος γεμάτο περιπέτεια και δράση...Ήμασταν θαμμένες για πολλά πολλά χρόνια, μα τώρα, μετά από πολλές ανασκαφές, μας ανακάλυψαν και μας έφεραν κοντά σας. Και επειδή μας αρέσουν πολύ τα παιχνίδια είμαστε κρυμμένες στο μέρος που και εσείς παίζετε καθημερινά και φοράτε διάφορα κοστούμια και μεταμφιέζεστε σε ό,τι σας οδηγήσει η φαντασία σας. Βρείτε μας και τότε θα ξεκινήσει το παιχνίδι...”

Δημιουργήσαμε 3 ομάδες των 5 παιδιών. Στη συνέχεια η κάθε υποομάδα συνεργάστηκε για να ανακαλύψει το μυστικό που έκρυβε το γράμμα. Τι είναι κρυμμένο και πού;

Στη γωνιά της τάξης ανακάλυψαν δύο προσωπεία από την αρχαιότητα.

Δώσαμε χρόνο στους μαθητές να επεξεργαστούν τα προσωπεία και στη συνέχεια κάναμε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Έχετε ξαναδεί παρόμοιες μάσκες;
  - Μπορείτε να φανταστείτε από που ταξίδεψαν;
  - Ποιοι πιστεύετε ότι τις χρησιμοποιούσαν;
  - Ξέρετε από τι υλικό είναι φτιαγμένες;
  - Εκφράζουν και οι δυο την ίδια συναισθηματική κατάσταση;
  - Ποια είναι σοβαρή και ποια αστεία;
  - Αν θέλατε να παρουσιάσετε κάτι κωμικό-αστείο ποια μάσκα θα φορούσατε; -Στη σημερινή εποχή υπάρχουν μάσκες; Πού τις συναντάμε;
- Τέλος ανακεφαλαιώσαμε οδηγώντας τα παιδιά στη γνώση ότι στο αρχαίο θέατρο οι ηθοποιοί, που ήταν μόνο άντρες, έπαιζαν το ρόλο τους φορώντας μάσκες που ονομάζονταν προσωπείο.

Δραστηριότητα 2: Ήρθε η ώρα να υποκριθούμε...

Πριν αρχίσει ο διάλογος, δώσαμε τις εξής πληροφορίες στα παιδιά:

Στα αρχαία ελληνικά θέατρα μία μορφή θεατρικής παράστασης ήταν η τραγωδία, η οποία ξεκίνησε από τελετές λατρείας αφιερωμένες στο θεό Διόνυσο και παρουσιάζονταν οι έντονες και οδυνηρές πλευρές της ζωής. Υπήρχε όμως, και η κωμωδία που ήταν πιο διασκεδαστική.

Δείξαμε τα δύο διαφορετικά προσωπεία που ανακάλυψαν τα παιδιά στη γωνιά της τάξης και τα παρακινήσαμε να παρατηρήσουν προσεκτικά τα χαρακτηριστικά τους.

Στη συνέχεια προτρέψαμε τα παιδιά ανά δύο τη φορά να επιλέξουν και να φορέσουν ένα από τα δύο προσωπεία. Έτσι να κάνουν διάλογο και να πουν μία φανταστική ιστορία που να ταιριάζει με το προσωπείο που φορούν. Για παράδειγμα αυτός που θα φορέσει το κωμικό προσωπείο θα πρέπει να πει κάτι αστείο, ενώ αυτός που θα φορέσει το τραγικό, θα πρέπει να υποδυθεί κάτι ανάλογο.

Δραστηριότητα 3: Ζωγραφίζω το δικό μου προσωπείο

Τα παιδιά ζωγραφίζουν το δικό τους προσωπείο και κόβουν τα μάτια και το στόμα. Σε ποια παράσταση θα το φορούσαν; Σε μία κωμωδία ή σε ένα δράμα;

Τέλος κάθονται όλοι μαζί σε έναν κύκλο και φορούν τα προσωπεία που έφτιαξαν λέγοντας:

-Είμαι χαρούμενος/η γιατί...

-Είμαι σοβαρός/η, προβληματισμένος/ή γιατί....

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 4: Ποιοί παίζουν

(1 Διδακτική Ωρα: 18.01.23)

Στόχοι:

Να εξασκήσουν τη μνήμη τους.

Να γνωρίσουν τους συντελεστές μιας θεατρικής παράστασης.

Να συνεργαστούν.

Να αναπτύξουν τη φαντασία τους μέσα από το παιχνίδι.

Να έρθουν σε επαφή με προβλήματα που επιλύονται με μαθηματική σκέψη.

Δραστηριότητα 1: Ας προβληματιστούμε...

Αρχικά κάναμε τη σύνδεση με την προηγούμενη συνάντηση παίζοντας με τους μαθητές ένα παιχνίδι μνήμης: Παρουσιάσαμε τέσσερις καρτέλες (υπήρχαν ήδη από τις προηγούμενες συναντήσεις) που απεικόνιζαν ένα προσωπείο τραγικό, ένα προσωπείο κωμικό, ένα αρχαίο θέατρο, ένα σύγχρονο θέατρο. Στη συνέχεια απλώσαμε στη σειρά τις τέσσερις καρτέλες και τους ζητήσαμε να τις παρατηρήσουν προσεκτικά και να περιγράψουν τι βλέπουν σε κάθε μία από αυτές. Κάθε φορά που παίζει ένας μαθητής, η εκπαιδευτικός αποσύρει μια καρτέλα και ο παίχτης θα πρέπει να βρει ποια είναι αυτή.

Αφού ολοκληρωθεί το παιχνίδι μνήμης, δημιουργήσαμε προβληματισμό στα παιδιά ρωτώντας τα:

Παίξαμε ένα παιχνίδι που μας έφερε στην μνήμη το αρχαίο ελληνικό θέατρο και το προσωπείο-μάσκα. Άρα λοιπόν πιστεύετε αυτά θα ήταν αρκετά κατά την αρχαιότητα, για να παρακολουθήσουμε μία θεατρική παράσταση;

Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα και πείτε μου:

-Ποιοι φορούν το προσωπείο; Ποιοι έπαιζαν;

-Μπορούμε να καταλάβουμε αν πίσω από το προσωπείο κρύβεται άντρας ή γυναίκα;

-Ήταν μόνο οι ηθοποιοί;

-Ξέρετε πως λέγονταν οι ηθοποιοί;

-Σε ποιο μέρος του θεάτρου έπαιζαν οι ηθοποιοί;

-Υπήρχε μουσική στη σκηνή;

-Σε ποιο μέρος του θεάτρου άλλαζαν τα κουστούμια τους;

-Πώς ήταν τα κουστούμια τους;

Μετά από τον παραπάνω προβληματισμό εξηγήσαμε στα παιδιά πως σε μία αρχαία θεατρική παράσταση οι υποκριτές (οι ηθοποιοί) και ο χορός (μία ομάδα αντρών που τραγουδούν και χορεύουν σαν να είναι ένας και όλοι υποδύονταν το ίδιο ρόλο-π.χ. στρατιώτες, γέροντες, ανάλογα με την υπόθεση του έργου-από το σύνολο του χορού ξεχώριζε ο κορυφαίος που καθοδηγούσε τους υπόλοιπους) ήταν οι σημαντικότεροι συντελεστές της. Στις τραγωδίες και τις κωμωδίες, εκτός από το τραγούδι του χορού, το κύριο μουσικό όργανο ήταν ο αυλός. Ο αυλητής έμπαινε στην ορχήστρα μαζί με τον χορό και παρέμενε μέχρι να τελειώσει το έργο.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 5: Αειφορική διαχείριση και Μουσείο

(3 Διδακτικές Ωρες: 24.01.23, 25.01.23, 31.01.23)

Στόχοι:

Να συνεργάζονται και να επικοινωνούν μεταξύ τους, προκειμένου να ολοκληρώσουν ένα έργο.
Να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.
Να κατανοήσουν την αξία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και την αειφορική διαχείρισή της.
Να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τις ανασκαφές.

Δραστηριότητα 1: Κολάζ

Χωρίσαμε τα παιδιά σε 3 ομάδες. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα κλήθηκε να ζωγραφίσει ό,τι σχετίζεται με τις προηγούμενες συναντήσεις. Για παράδειγμα, η μία υποομάδα σε μεγάλο χαρτόνι να ζωγραφίσει ένα **αρχαίο θέατρο** έχοντας ως σημείο αναφοράς τους πίνακες και το φωτογραφικό υλικό από τις προηγούμενες συναντήσεις, η δεύτερη ομάδα ένα **σύγχρονο θέατρο** και η τρίτη ομάδα να ζωγραφίσει **τους υποκριτές και ακολούθως το χορό, τον αυλό, τις μάσκες-προσωπεία και τους κοθόρνους**. Τα παιδιά κόβουν τις φιγούρες και τα αντικείμενα που ζωγράρισαν και δημιουργούν έναν μεγάλο πίνακα-κολάζ.

Δραστηριότητα 1: Κολάζ, ομάδα 1

Δραστηριότητα 1: Ομαδική δουλειά

Δραστηριότητα 2: Μουσείο

Δημιουργήσαμε τον παρακάτω προβληματισμό:

- Πού θα μπορούσαμε να αναρτήσουμε τον πίνακα μας, ώστε να μπορούν και άλλοι να δουν τις γνώσεις μας για το αρχαίο ελληνικό θέατρο;
- Πώς νομίζετε ότι εμείς έχουμε όλες αυτές τις γνώσεις για αντικείμενα που υπήρχαν εδώ και πολλά πολλά χρόνια πριν;
- Σε ποιο μέρος διατηρούμε σημαντικά πράγματα από το παρελθόν;
- Είναι σημαντικό να διατηρούμε αντικείμενα του παρελθόντος; -Γιατί;
- Έχετε επισκεφτεί έναν τέτοιο χώρο;
- Ξέρετε πώς τον ονομάζουμε;

Η συζήτηση ολοκληρώνεται λέγοντας στα παιδιά πως τα σημαντικά πράγματα του πολιτισμού μας φυλάγονται στους χώρους που ονομάζονται μουσεία και εκεί διατηρούνται μέσα σε προθήκες, για να μπορεί ο πολίτης να τα δει και να πάρει πληροφορίες για αυτά. Στη συνέχεια εξηγήσαμε ότι εκτός από το μουσείο υπάρχουν και οι αρχαιολογικοί χώροι, οι οποίοι μας δίνουν εικόνα για τον τρόπο ζωής και οργάνωσης των ανθρώπων εκείνης της εποχής.

Δραστηριότητα 3: Ο δικός μου πολύτιμος χώρος

Στη συνέχεια ζητήσαμε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν το δικό τους μουσείο, όπως το φαντάζονται, και μέσα σε αυτό να τοποθετήσουν τα αντικείμενα που θεωρούν πολύτιμα.

Δραστηριότητα 2: Φτιάχνουμε το δικό μας μουσείο